

۱۹ سال پس از وقوع حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، جهان چه تغییری کرده است؟

# دنیایی که به‌کام آمریکان‌شد

استفان لندمن، تحلیلگر آمریکایی در گفت‌وگو با جام‌جم: سازمان سیا در خصوص ۱۱ سپتامبر نشانی غلط می‌دهد

## ویژه‌ها

گفت‌وگو با معاونان پیشین بانک مرکزی درباره دلایل ناآرامی در بازار ارز

## لرزه‌های ناتمام بازار ارز

تمام بازارهای مالی در سال ۹۹ افزایش‌های شدیدی را تجربه کردند. شاخص بورس تا چهار برابر رشد کرد و نرخ دلار رشدی بیش از صددرصدی داشت. به‌طوری‌که در روزهای گذشته بازار، دلار ۲۵ هزارتومانی را ثبت کرد. بااین‌حال ماجرای نرخ ارز در اقتصاد ایران محدود به سال‌های اخیر نیست و قصه عملکرد ارزی دولت‌ها در اقتصاد ایران سردراز دارد. موضوعی که در همه دولت‌های بعد از انقلاب محل بحث بوده‌است...

ستاره‌های سال‌های دور فوتبال ایران اگر امروز بازیکن بودند، چه رقم‌هایی دریافت می‌کردند؟

## فرشاد آقای‌گل ۸میلیون تومان!



امروز قرار است درباره نحوه فعالیت دانشگاه‌ها تصمیم‌گیری شود

## حذف و اضافه کرونا در دانشگاه

هنوز تکلیف شیوه بازگشایی دانشگاه‌ها روشن نشده؛ چراکه با وجود تاکیدات مکرر مسؤولان وزارت علوم درباره این‌که دانشگاه‌های ایران در سال تحصیلی با روش ترکیبی حضوری و غیرحضوری بازگشایی می‌شوند و البته اولویت، برگزاری کلاس‌های تئوری به‌خصوص در مقطع کارشناسی به‌صورت مجازی است، اما دپروز رئیس‌جمهور با تاکید بر این‌که همچنان ارائه آموزش‌های حضوری در اولویت دولت قرار دارد...

پیشنهادهای ما برای شما که می‌خواهید آخر هفته را با تلویزیون بگذرانید

## دشمن پشت دیوار بزرگ

اهالی روستای صفیره با وجود قرار داشتن در منطقه نفتی از بیکاری و مشکلات فراوان رنج می‌برند

## آفت نفت به جان صفیره



گفت‌وگوی بوق‌اشغال با امین‌تارخ

## از بازیگری خسته نمی‌شوم

## درنگ

## ملاقات با کرونا در صف دلار

توی میرداماد تهران، مجتمع پاساژگرد نزدیک مسجدالغدير است، مردم در دومی باید دست بشویند، ماسک بزنند، فاصله را حفظ کنند تا لرزان اقامه‌نماز کنند. دراولی اما یکی در میان ماسک زده‌اند. پشت به پشت ایستاده‌اند. به هم فشار می‌آورند. مایع ضد عفونی در کار نیست. حتی کرونا هم باید بروی توئی صف خرید دلار.

اگر امید داشت به بورس، در نمی‌آمدم... برو تا بلوی امروزش را ببین. مثل لشکر یزید شده. سرخ سرخ. یکی دو نفر هم دارند عکاسی می‌کنند. باید صبح می‌آمدید. ۱۵۰۰ نفر اینجا بودند. یکی دیگری می‌گوید: این قدر عکس نگیرید. می‌خواهید این را هم مثل بورس کنید. این قدر بالا و پایینش کنید تا این هم خراب شود.

یکی دیگر می‌گوید: نه این که الان خیلی خوب است. نفر دیگری جواب می‌دهد. مثل دومینوی می‌ماند. یک جمله گفته شود، از پایش جمله‌های دیگر می‌آید. دیگری هم تا امید از پاساژ می‌آید بیرون. به جایی که ما ایستاده‌ایم نزدیک می‌شود. خطاب به مخاطبی نامعلوم می‌گوید: نیست. نیست. تا الان یک نفر هم نگرفته.

یک نفر دیگر با سبیل افسری و ریش سه‌تیغ شده و موهای سیاه و سفید از وسط میرداماد با تلفن حرف می‌زند. داد می‌زند. به ما نزدیک می‌شود. با دستمال سفیدی عرق پیشانی‌اش را پاک می‌کند. لبیل می‌خواهی؟ بی‌ارزش شدن پول مملکت. دلیل می‌خواهی؟ رشد نقدینگی. نقدینگی یعنی پول بدون پشتوانه. هر کالایی بی‌پشتوانه تولید بشود ارزشش می‌آید پایین. ببین... من باید این کار را می‌کردم عزیزم... چه کار می‌کردم؟

دست می‌کند توی جیبش و مشت ۵۰ هزار و ۱۰ هزار تومانی می‌آورد بیرون. آن را توی هوا می‌چرخاند. انگار بخواهد به مخاطبش در آن طرف تلفن نشان بدهد:

وقتی نشود با این پول کار کرد، دلار گران تر می‌شود. من دارم با این ضرر می‌کنم زن. به نرده تکیه می‌دهم. فلزی است، ولی نمای خوب دارد. آدم انتظار دارد نرمی چوب را حس کند که سردی فلز به تنش رسوخ می‌کند.

جوانی دیگری می‌گوید: بی‌خود آمدیم اینجا. فقط طلا، طلا امن است. نه بورس، نه پول. حالا دلار بهتر از این صفرهای خودمان است. امکان ندارد حتی یک لحظه فضا ساکت باشد.

جوان دیگری نزدیک می‌شود. روی دوشش ساک آبی رنگی است. یک ساک کوچک که پُر است. به نرده تکیه می‌دهد. او هم انتظار داشت به چوب تکیه بدهد ولی فلز نصیبش شد.

می‌گویم: پول‌ها را ریختی توی ساک، خطرناک نیست؟

- این که پول نیست داداش.

- چیست؟

- هنر. تصویر. سینما. فیلم است.



میثم امیری

نویسنده

توی میرداماد تهران، مجتمع پاساژگرد نزدیک مسجدالغدير است، مردم در دومی باید دست بشویند، ماسک بزنند، فاصله را حفظ کنند تا لرزان اقامه‌نماز کنند. دراولی اما یکی در میان ماسک زده‌اند. پشت به پشت ایستاده‌اند. به هم فشار می‌آورند. مایع ضد عفونی در کار نیست. حتی کرونا هم باید بروی توئی صف خرید دلار. کم حوصله‌اند. به‌تونگاه نمی‌کنند. یا به در صرافی‌ها نگاه می‌کنند یا به موبایل‌شان. یکی‌شان بی‌قیدلی بخند می‌زند. زیر درخت‌های کوتاه بر بلوار ایستاده. همان را به حرف می‌گیرم.

- دقیقا چه خبر است؟  
- آدمیم بخیریم.  
- دلار دوتوی؟

- نه!  
- دلار مال تجار و بازرگانان؟  
- نه.

- پس چه؟  
- یک جوری دلار آزاد است که صراف‌ی عرضه می‌کند. یعنی چه؟

- شما کارت ملی‌ات را بیاوری می‌توانی ۲۴۰۰ دلار بخری. دلارش یک مقدار آزاد است.

- چرا برای چیزی که آزاد است صف کشیدن؟  
- می‌خندد. کارت ملی‌اش را توی جیب شلوار کتانش می‌گذارد. در آب معدنی نصفه را باز می‌کند. لبی تر می‌کند.

- توی باغ نیستید ظاهراً... آزاد می‌خرند تا آزاد تر بفروشند.  
- خوب بخرند. این همه شلوغی برای چیست؟  
- یک نفر اینجا نتوانست دلار بخرد.

- چرا؟  
- به هزار دلیل... یکی تقاضای زیاد. یکی بسته شدن راه‌های تجارت. یکی‌اش نفت نفروختن...

- حالا سود دارد؟  
- جمعیت تا توی بلوار میرداماد هم کشیده شده‌اند؛ با دو شیء در دست، آب معدنی و کارت ملی. نگاهی به جمعیت می‌اندازد. رد نگاه جمعیت را دنبال می‌کند تا پرسد به صرافی‌های پاساژ:

- حدود ۲۳ هزار تومان می‌خرند تا حدود ۲۵ هزار تومان بفروشند. شیرین ۴ میلیون تومان سود دارد. بد است به نظرت؟  
- یکی که ته ریش دارد نزدیک کتان پوشش می‌شود. فیلمی را نشانش می‌دهد:

- نگاه کن... مردم درگیر شده‌اند.  
توی کف مجتمعی مردم درگیر هستند؛ شبیه مجتمع اسکان

میرداماد است. فیلم از طبقه بالا گرفته می‌شود. زنی توی فیلم مدام جیغ می‌کشد. اگر قرار بود دلار دولتی توزیع شود، وضع چطور می‌شد.

یکی دارد از پله‌ها می‌آید پایین. راحت دهانش را باز می‌کند

## میدان

## اجازه ندهیم بیت‌المال بیش از این هدر برود



علی اصغر مدیرروستا

بازیکن اسبق تیم‌ملی فوتبال

بار دیگر رسیدیم به فصل نقل‌وانتقالات و اهالی فوتبال که بیرون گود نشستند هر روز رقم‌هایی می‌شوند که قابل هضم نیست. البته معتقدم فقط این فوتبال‌یست‌ها نیستند که در افزایش بی‌رویه رقم قراردادها نقش دارند. اگر بازیکنی تا فصل گذشته یک میلیارد گرفته و حالا پیشنهاد پنج میلیاردی روی میز

مدیرعامل می‌گذارد، این افزایش بی‌برابری هدایت شده است و از جریانی تأثیر می‌گیرد که در آن مدیر برنامه‌ها هم ایفای نقش می‌کنند. در واقع تعداد زیادی دلار با همکاری بعضی مدیران فوتبال، رقم‌ها را بالا می‌برند تا سود بیشتری از سفره فوتبال عایدشان شود. در واقع در این فوتبال فقط قیمت‌هاست که بالا می‌رود و خبری از پیشرفت نیست. آیا فوتبال ما هم به همین میزان پیشرفت کرده است؟ آیا تیم‌های باشگاهی‌مان قهرمان آسیا هستند؟ آیا تیم امیدمان به المپیک صعود کرده است؟ آیا تیم‌ملی مشکلی در مرحله مقدماتی جام جهانی ندارد؟ اینجا باید ملاک افزایش قیمت‌ها در فوتبال باشد؛ نه این که بگوییم چون دلار افزایش پیدا کرده، پس رقم قراردادها هم باید متناسب با آن بالا برود. مگر بازیکن فوتبال کلاست که قیمتش با دلار بالا و پایین شود، آن هم با توجه به شرایط اقتصادی کشور و مشکلات اقتصادی که گریبان مردم را گرفته است. این اعداد و ارقام نجومی اصلاً منطقی نیست. این را در نظر بگیرید که بیش از ۹۰ درصد این مبالغ را دولت از بودجه مردمی تأمین و این پول‌ها را پرداخت می‌کند. مدیران ما باید مراقب بیت‌المال باشند. به چه دلیل بازیکنان صحبت از قراردادهای میلیاردی می‌کنند درحالی که به لحاظ فنی واقعاً ضعیف هستند. شاید خیلی‌ها از این حرف من دلخور شوند یا علیه من موضع‌گیری کنند، اما به عنوان کسی که نزدیک به ۲۰ سال از عمرش را در این فوتبال گذرانده، می‌گویم، ارزش واقعی ملی پوشان فعلی که در لیگ برتر بازی می‌کنند بیشتر از دو میلیارد تومان نیست و برای بازیکنان خوب لیگ که در سطح تیم‌ملی نیستند هم نباید رقمی بیشتر یک میلیارد یا یک میلیارد ۲۰۰ میلیون تومان هزینه کرد. باور کنید توان فنی بسیاری از فوتبال‌یست‌های کنونی ما به هیچ وجه در حد یک میلیارد تومان نیست. در مورد مربیان هم داستان همین است. در واقع من اصلاً متوجه عدد و رقم‌های تیتیر رسانه‌های این روزها نمی‌شوم. یک مربی کارنامه‌دار نباید قیمتش بیشتر از دو میلیارد تومان باشد درحالی‌که الان شاهد قراردادهای ۱۰ یا ۱۵ میلیارد تومانی هستیم که واقعاً عجیب است؟ این همه پول بابت چیست؟ خاطرم هست یک سال سقف قرارداد تعیین کردند و خیلی‌ها هم موضع گرفتند. بعد هم خیلی راحت قانون را دور زدند و قراردادهای زیرمیزی مرسوم شد. اکنون بیش از هر زمان دیگری ورود نهادهای نظارتی لازم است تا بیش از این بیت‌المال هدر نرود.

## یادداشت

## نیروهای بیگانه جایی در منطقه ندارند



امیر دریادار شهرام ایرانی

سنگ‌گویی رزمایش ذوالفقار ۹۹

رزمایش مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران در قالب رزمایش مشترک ذوالفقار ۹۹ در سواحل جنوبی‌کشور، سواحل مکران تا عمق ۱۰ درجه شمالی اقیانوس هند به وسعتی حدود دو میلیون کیلومتر مربع برنامه‌ریزی و از امروز اجرا می‌شود. در این رزمایش، نیروی دریایی راهبردی، نیروی زمینی محوری، نیروی هوایی الهی و نیروی قهرمان پدافند هوایی با به‌کارگیری نیروهای جوان آموزش دیده و تجهیزات جدید بومی که به پیکره عملیاتی اضافه شده، مأموریت‌های خود را برای مقابله با تهدیدهایی که در عرصه دریا و هوا متصور باشد، انجام خواهند داد. این رزمایش در شرایطی صورت می‌گیرد که اوضاع جوی سواحل جنوب شرقی کشور به لحاظ درجه حرارت و رطوبت، شرایط خاصی دارد، ولی همه نیروها با تمام توان و قدرتشان حضور جدی دارند و مأموریتشان را به بهترین شکل به اجرا خواهند گذاشت. مدت اجرای رزمایش سه‌روزه است و در این مدت، تجهیزات نیروی دریایی در حوزه زیر سطح، سطح و هوا؛ تجهیزات نیروی هوایی شامل جنگنده بمب افکن‌ها، هواپیمای سوخت‌رسان و پهپاد کمان؛ تجهیزات نیروی زمینی شامل خودروهای دوزیست و تانک‌اوران نیروی زمینی و نیروی پدافند هوایی هم با استفاده از سامانه‌های سطح به‌هوا برای مقابله با تهدیدهای هوایی، مأموریت انجام خواهند داد.

در رزمایش‌ها معمولاً تجهیزات بومی که به بدنه عملیاتی ارتش جمهوری اسلامی ایران الحاق می‌شوند برای اولین بار به‌صورت عملیاتی مورد آزمایش قرار می‌گیرند. در این رزمایش هم در حوزه نیروی دریایی، یک فروند زیردریایی کلاس طارق و یک فروند پهپاد دورپرواز سیم‌رخ برای اولین بار عملیاتی می‌شوند. در حوزه نیروی هوایی، یک فروند پهپاد رزمی کمان که به دست توانمند عزیزانمان در جهاد خودکفایی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، طراحی و ساخته شده، به عنوان تنها پهپاد رزمی بومی در این رزمایش حضور خواهد یافت و در حوزه نیروی زمینی هم خودروهای دوزیست برای اولین بار در این رزمایش مسؤلیت عملیاتی خواهند داشت. این رزمایش‌ها و سایر رزمایش‌های سالانه نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در حالی صورت می‌گیرد که ایران اسلامی به عنوان یک نیروی محوری در منطقه مطرح است و همه مسلمانان و کشورهای دوست و برادر، نگاه بسیار مثبتی به همراه با اقتداری به توانمندی‌های ایران دارند. پیام مانیز به همه دوستان و کشورهای منطقه این است که هرگونه امنیت پایدار در منطقه به دست توانمند ملت‌های منطقه قابل تأمین است و قطعاً کشورهای حاضر در منطقه خواهند توانست در کنار یکدیگر، امنیت پایداری را به‌ویژه در حوزه دریا برقرار و ایجاد کنند و هیچ نیازی به حضور نیروهای غیرمنطقه‌ای نیست و نیروهای بیگانه قطعاً جایی در منطقه نخواهند داشت.